

De broeierige sfeer van decadentie

Geen betere locatie voor een tentoonstelling over lust, liefde, seks en decadentie dan het Kasteel van Gaasbeek. Een kolfje naar de hand van curator en toneelregisseur Stef Lernous.

KOEN VAN BOXEM

Langs duistere gangen en kamertjes word je geleid. Af en toe stoot je op een rondkwalende butler, zijn gezicht geschilderd met een zwart masker. Je houdt even de pas in. Want je weet niet of je wel door mag van de man. Zou hij de weg naar decadentie versperren? Of moet je voor decadentie altijd iets overwinnen?

'Divine decadence' suggereert het. De expo is een samenwerking tussen het Kasteel van Gaasbeek en Abattoir Fermé, het Mechelse theatergezelschap van Stef Lernous. Die is professioneel gepakt en gemazeld in de decadentie. Zijn werk is altijd erg fysiek, soms op het randje van het verteerbare. Onverschilligheid staat niet in zijn woordenboek. Dat geldt ook voor de tentoonstelling in het kasteel.

Lernous bespeelt een heel register aan beelden. Fotografie, schilderijen, sculpturen, film. Is het expliciet? Soms, meestal niet. Het is ook

niet de essentie. De schoonheid van de tentoonstelling ligt in de duistere en broeierige sfeer die het parcours oproept, perfect in lijn met wat het historische decadentisme eind 19de eeuw ooit was: een kunststroming die zich afzette tegen de leegte van de burgerlijke maatschappij. De kunstenaars creëerden een nieuwe wereld die schoonheid koppelde aan perversiteit en morbideit.

Moet je voor decadentie altijd iets overwinnen?

Centraal in de expo zijn vijf kijkkasten die gebaseerd zijn op het boek 'A Reboours' uit 1894 van Joris-Karl Huysmans. Het hoofdpersonage Jean des Esseintes, een telg van een adellijk geslacht, trekt zich terug uit de wereld om zich over te leveren aan kunstzinnige, decadente experimenten. De kijkkasten zijn miniatuurtheaterscènes. Maar eigenlijk is de hele expo een toneel-

'Decadence' van Gérard Rancinan. Losbandigheid om de goden te eren. © GÉRARD RANCINAN, DECADENCE, 2011

'De dood danst', Félicien Rops.

© MUSEE ROPS

voorstelling die een decadente sfeer oproept.

Dat wil niet zeggen dat de getoonde kunstwerken op zich niet belangrijk zijn. Er zitten pareltjes tussen, al is niet alles even onvergetelijk. Maar de expo begint sterk. Centraal in de eerste zaal staat de reusachtige foto 'Decadence' van Gérard Rancinan. De foto is gebaseerd op het schilderij 'Les Romains de la décadence' uit 1847 van Thomas Couture. Het schilderij beeldt de Romeinse Saturnalia uit, een feest ter ere van Saturnus, de god van de oogst. Losbandigheid was het motto van die feesten. Dat komt ook terug op de foto. Enkele details van het beeld worden in sculpturen uitgewerkt.

Dan volgt een ratatouille van bekende en minder bekende kunstenaars. Jan Fabre, de betreurde Marc Lagrange, Félicien Rops, Odilon Redon, stuk voor stuk kunstenaars die

je verwacht op een tentoonstelling over decadentie.

Soms schuilt de schoonheid in een klein meesterwerk waar je bijna over kijkt. In de badkamer in het kasteel, boven de deur, hangt de tekening 'Bloedend haar' van Berlinde de Bruyckere. In al haar eenvoud is ze prachtig, zeker in contrast met de glazen flessen bloed aan het bad. Zoals het een goed toneelstuk betaamt, neemt de suggestie het soms over. Een deur, met aan de klink een rode beha. Je hoort allerlei geluiden achter de deur. Maar hoe hard je ook aan de deurklink morrelt, de deur blijft dicht.

Zo blijft de wereld van de decadentie een wereld die schippert tussen open en vast, licht en duister. Alles wat het leven boeiend maakt.

'Divine decadence' loopt tot 26 juni in het Kasteel van Gaasbeek.